

Rolf Nilsen, Norbottens Kuriren (Sweden)

"Brilliantly acted by Desmond Devenish, DELINQUENT's story moves and pulsates in a deep, imposing way, with lots of raw tension."

Regissör på väg att bli stor

Regissör på väg att bli stor

Kom i håg var ni läste det först Den amerikanske filmregissören Peter Hall kommer att bli stor. Mycket stor. The Next Big Thing. Det skulle faktiskt inte förvåna mig om han blir nästa Quentin Tarantino eller Hal Hartley. Likom de är Hall en obemärkt regissör med massor av begynnelse. Och liksom det stora flertalet av de närvarande imponerades jag eftertryckligt när jag förra helgen såg hans debutfilm Delinquent, som hade fått den tillfälliga svenska titeln Förbrytare, på Umeå filmfestival.

När jag möter Peter Hall för en pratstudie visar han sig vara en ganska självisk, mycket verbalt begåvad och slängigt synpatetisk kille i 35-årsåldern. Som det inte alla var några svårigheter att vrida in sig i ett längre samtal med.

– Ursäkta om jag inte är helt i toppform. Det blev nog så sent i natt, säger Peter Hall och försöker uttala sin långa och lätt förtvilliga härman medan han berättar med ett sågt att han helst vill att vi stannar och pratar i hotellets foajé. "Efter som mitt hotellrum är så ostädt".

Så då gör vi väl det då.

Spekulationer och övertrasseringar

Och jag inleder med att fråga Peter Hall varför han slutade som journalist: han skrev regelbundet för tidskrifter som Rolling Stone och Village Voice och hade fast anställning på Financial Times, för att försöka sig på en karriär som filmare i stället?

– För att jag hatade när mina artiklar blev felaktigt redigerade och nerhållade, till egen skam!

Peter Hall upprepar att detta verkligen var den främsta orsaken till att han slutade vara en ordet man. Och istället blev en bildens dito. Efter att i flera år försökt göra det så svårt som möjligt för tidningsredigerare att kapa i

hans artiklar ("Följden blev att de refuserades i stället") investerade han de pengar som han kommit över genom smarta spekulationer ("som jag lärde mig när jag jobbade på Financial Times") och genom att övertrassera sina kreditkort ("jag har fortfarande skulder till kortbetalare"). Sjänt genom att göra Karaoke-videor för den japanska marknaden ("det sköts jag inte alla för och de betalade svinprat").

För att kunna göra Delinquent. Den film som han också skrivit manus till och producerat själv.

Jag ville ha fullständig kontroll över det jag gjorde, berättar han. – Jag var en klassiskt skolad journalist. Och när det inte dög längre att vara en sådan, då ville jag inte vara med. Och eftersom jag alltid varit tögig i filmer så plöjde jag ner de "flera hundra tusentals dollar" som jag hade tillgång till i det här projektet.

Råa nervor

Delinquent handlar om den 15-åriga pojken Tim (som spelas briljant av Desmond Devenish) och hans minst sagt släpiga relation med sin hårdriktande machopolls till far (spelas av Jeff Paul).

Modern är död och far och son trängs tillsammans i en husvagn, i en mindre stad i staten New York.

Berättelsen rör sig mycket konsekvent och oödsbestämt mot sitt slut och hinser inoffentliga Tim uppvaknande sexualitet, som han måste bemästra samtidigt som han möter en jävfrisk flicka som begär abort och han smider planer för att hämnas på sin våldsamme far.

Handlingen pulserar framåt på ett djupt respektgivande sätt. Det är mycket av alla nervor i Delinquent det visuella dominerar på bekostnad av dialoger och den höftfulla musiken av legendariska engelska gruppen Gang of Four beledsagar på ett märkligt vis handlingen.

Jag frågar Peter Hall i hur stor utsträckning handlingen i Delinquent är självbiografisk och han svarar, tväklart, att den är det. Till viss del.

– Bägge mina föräldrar är döda nu. Men jag hade en mycket besvärlig relation till min far, även om den inte var fullt så jävlig som den Tim har till sin far i filmen, säger Peter Hall konstaterande.

– Jag är själv en våldsam person. Inte mot andra människor. Utan när jag blir förbannad på mig själv eller något som har inträffat. När jag är ensam.

– Men min far skulle nog faktiskt ha tyckt om filmen, om han hade kunnat se den. Så underlig var han!

– En av mina systor har sett den. Och hon sa att hon gillade den.

Både Peter Hall mor och den andra av hans systor har begått självmord. Något som han inte helt utesluter att Alfred Hitchcocks film Sturdy i brett (Vertigo) hade en viss skuld till.

Besvärlig inspelning

Jag minns att jag såg den filmen med min mamma och mina systor när jag var liten. Jag minns att någon föll från en hög höjd i den. Och jag minns att jag blev sjuk av oro efteråt. Och flera år senare begick både min mor och min systor självmord. Genom att hoppa från höga höjder.

Och jag har aldrig vågat se om Studie i brett. Som jag ganska mycket handlar om höjdskräck, säger Peter Hall. Hur sakligt som helst. Delinquent är inspelad i staten New York, till stor del i anslutning till ett stort hus som Peter Hall fått låna av ett par vänner till honom. Som bör utomlands större delen av året.

Under inspelningsarbetet skulle han sitta upp för och kvistar, lyckades viltan den benädd som han hade intill sig, fattade själv eld, sprang i väg i panik och ramlade så illa att han bröt armen på ett mycket komplicerat sätt.

– Resultatet blev att jag fick en stälplatta inopererad i armen. Men den måste jag försöka få bort så småningom. Det är inte bra att ha såna saker i kroppen. Och så är det ju så besvärligt när man ska gå genom säkerhetskontrollerna på flygplatserna också.

Film med motgångar

Det inträffade elände av annat slag under filminspelningen också, får jag veta.

– Jag engagerade en kompis att arbeta med mig som regissör. Han var inte alls bra, visade det sig. Men min flickvän tyckte att han var hur bra som helst. Så hon stöck i väg med honom.

– Jag tappade alltså både min bästa vän och min flickvän. Det fanns stunder när jag undrade om den här filmen verkligen var värd alla dessa motgångar.

Efter att ha blivit refuserad av Robert Redford prestigefyllda Sundance-festival accepterades dock Delinquent av den viktiga filmfestivalen i Montreal.

Återstår lansering

Den har fått lysande kritik i branschtidningen Variety, har visats på ett antal andra filmfestivaler och Peter Hall har rest omkring med sin film i världen och säger att den är det viktigaste som han någonsin har gjort.

– Först var den på 16 mm. Men nu har jag ordnat så att den är på 35 mm i stället. Nu återstår det bara att fixa reguljär lansering av den i USA. Så att jag kan få göra en film till, som jag redan har manus för färdigt till.

Och så berättar Peter Hall ett sammandrag av historien om en 17-årig flicka och hennes höger- och vänsteröga. Aguirre - Guds vrede, Cykeltjuven, Blow Up och Performance nämns.

En ovanlig filmista. Av en ovanlig och begåvad ung regissör.

Peter Hall kommer nu säkert att få höra talas om igen.

– Det är tillräckligt gånna för att passa in. Den-

nis Kopper vore dock alldeles fel. Han har förvandlats till en kliché hela han.

Peter Hall är en man med bestämnda åsikter och tycker exempelvis att Quentin Tarantino inte längre har något att tillföra filmvärlden ("för mycket snack i hans filmer", att Brian De Palma är en "osjälvständig färd", att det vinnar av skådespelare som Andrew McCarthy och Eric Roberts som det är lätt att få tillgång till men som Hall själv aldrig skulle vilja arbeta med ("helt talanglös - ABSOLUT TALANGLÖSA") och att han avskyr den kontroversiella filmen Kids. Som eventuellt inte alla kommer att importeras till Sverige, eftersom den anses som för negativt spekulativ i sin dystra skildring av en grupp amerikanska ungdomars sex-, drog- och brottsinfierade tillvaro.

Bestämde åsikter

– Jag tycker att ni klarar er utmärkt bra utan den. Den innehåller inget omhelt alla och är bara grovt förolämpande dålig, bedömer Peter Hall ansvaret den saken.

Sitt tidigaste filmminne daterar Peter Hall till en 50-talwestern vid namn Drum Beat med Alan Ladd.

Och när jag ber honom att skriva ner de filmer som han tycker bäst om, griper han mitt block och fyller sida efter sida med filmtitlar.

– Stanley Kubrick och Rainer Werner Fassbinder är nog mina favoritregissörer, säger han och bland Peter Halls favoritfilmer kan för övrigt sådant som Psycho, Mad Max II, Blue Velvet, Slaget om Alger, Citizen Kane, Casablanca, Min sköna viktmetad, Aguirre - Guds vrede, Cykeltjuven, Blow Up och Performance nämnas.

En ovanlig filmista. Av en ovanlig och begåvad ung regissör.

Peter Hall kommer nu säkert att få höra talas om igen.

Kom då i håg var ni läste om honom först!

Rolf Nilsen